

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW VII

Listopad 2017 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
RAPORT W LICZBACH	6
PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW	8
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ	10
DŁUGOŚĆ EMIGRACJI	13
PREFEROWANE KRAJE EMIGRACJI	14
POWODY EMIGRACJI	16
BARIERY EMIGRACJI	17
POWROTY Z EMIGRACJI	18
DOŚWIADCZENIA MIGRACYJNE	20
RYNEK PRACY A POWROTY	21
SYTUACJA GEOPOLITYCZNA	22
ZDAŹYĆ PRZED BREXITEM	24
WPŁYW ZAMACHÓW TERRORYSTYCZNYCH NA DECYZJĘ O EMIGRACJI	25
OKIEM EKSPERTA	26
POZYTYWNA KONIUNKTURA GOSPODARCZA DODATNIO WPŁYWA NA DECYZJE POLAKÓW O POSZUKIWANIU MOŻLIWOŚCI ZAROBKOWYCH W KRAJU	28
PRZEJŚCIE MIGRACYJNE W PRAKTYCE?	29
METODOLOGIA BADANIA	30
DODATKOWE INFORMACJE	

WPROWADZENIE

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW VII

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce siódmą już edycję raportu „Migracje zarobkowe Polaków”, w którym badamy nie tylko skalę potencjalnej emigracji z Polski, ale również motywacje i plany naszych rodaków związane z wyjazdem za granicę w poszukiwaniu pracy. Dodatkowo postanowiliśmy sprawdzić jak wielu Polaków ma wśród swoich bliskich emigrantów zarobkowych oraz czy sytuacja, z którą mamy do czynienia na rynku pracy w Polsce skłania ich do powrotu do kraju. Ciekawiło nas również czy na decyzję o wyjeździe do Wielkiej Brytanii wciąż wpływ ma Brexit, co odnotowaliśmy w raporcie realizowanym pół roku temu. Po 12 miesiącach ponownie patrzemy też, jak na plany Polaków o wyjeździe z kraju wpływają zamachy terrorystyczne.

Obecnie polski rynek pracy w coraz większym stopniu mierzy się z niedoborami kadrowymi, które zaczynają przekładać się na szybszą dynamikę wzrostu wynagrodzeń. Czy są to już warunki zachęcające do powrotów naszych rodaków z zagranicy? Po raz pierwszy postanowiliśmy przyjrzeć się temu zjawisku bazując na kontaktach badanych z osobami, które wyjechały z kraju za pracę. Pod uwagę wzięliśmy Polaków, którzy sami przebywali poza granicami lub mają w swoim najbliższym otoczeniu takich ludzi. Okazało się, że ponad 36% jest zdania, że dobra sytuacja na rynku pracy może skłaniać do decyzji o powrocie z emigracji. Przeciwnego zdania jest 56,5% badanych. To pokazuje, że w najbliższym czasie nie powinniśmy spodziewać się masowego powrotu naszych rodaków, ale na pewno widać w nich objawy optymizmu. Powroty z emigracji mogłyby stanowić ratunek dla deficytów kadrowych na rodzimym rynku pracy, ale silną barierą do umasowienia tego zjawiska stanowi utrzymująca się przepaść płacowa, która nadal bardziej skłania do wyjazdu niż do masowych powrotów.

Co więcej dane siódmej edycji raportu „Migracje Zarobkowe Polaków” wskazują, że blisko 14% aktywnych lub potencjalnych uczestników rynku rozważa emigrację zarobkową. To praktycznie taki sam wynik, jak pół roku temu i o blisko 2 p.p. wyższy niż rok temu. Wyniki te mogą wskazywać na fakt, że poziom migracji powoli się stabilizuje i to mimo, że rośnie odsetek osób deklarujących posiadanie atrakcyjnej pracy w kraju, a jednocześnie maleją deklaracje o braku odpowiedniego zatrudnienia w Polsce. Największą grupą, która chce opuścić kraj są niestety ludzie młodzi, między 18 a 34 rokiem życia.

To niepokojące, bo właśnie te osoby powinny zasilać rynek pracy i stanowić o jego sile. Dodatkowo martwi fakt, że odbywa się to w warunkach niżej demograficznego. Nadzieję budzi jedynie krótkookresowy czas deklarowanych wyjazdów. 34% badanych mówi o emigracji maksymalnie na 6 miesięcy, co może oznaczać chęci zarobienia większych pieniędzy w stosunkowo krótkim czasie. To co dodatkowo może budzić obawy, to fakt, że wśród osób planujących wyjazd na stałe, ponad 66% myśli o zabraniu ze sobą rodziny.

Należy też pamiętać, że zjawiska migracyjne nigdy nie dzieją się w próżni. W naszych analizach zwracamy uwagę na wpływ Brexitu, który w wyraźnie mniejszym stopniu niż jeszcze pół roku temu stymuluje decyzje o wyjazdach Polaków do Wielkiej Brytanii. To powoduje, że na pierwsze miejsce kierunków znów powróciły Niemcy, które planuje wybierać co trzeci potencjalny emigrant. Istotnym elementem są również czynniki związane ze strachem, który na przestrzeni roku wzrasta. Obecnie 47% Polaków deklaruje, że nie wyjedzie do pracy za granicę ze względu na zagrożenie zamachami terrorystycznymi.

Życzę przyjemnej lektury!

Maciej Witucki
Prezes Zarządu
Work Service S.A.

RAPORT W LICZBACH

EMIGRACJA Z POLSKI

Polaków aktywnych zawodowo lub będących potencjalnymi uczestnikami polskiego rynku pracy rozważa emigrację zarobkową w ciągu najbliższych 12 miesięcy

2 p.p.

o tyle wzrósł odsetek osób rozważających emigrację zarobkową w ciągu ostatniego roku

potencjalnych emigrantów chce wyjechać z Polski na ok. 3 miesiące

badanych twierdzi, że dobra sytuacja na rynku pracy w Polsce może skłaniać naszych rodaków do powrotu

PROFIL POTENCJALNEGO EMIGRANTA

to osoby młode między 18 a 34 rokiem życia

osób mieszka na wsi albo w mieście do 100 tys. mieszkańców

pochodzi z południowej części Polski

to osoby nieposiadające wyższego wykształcenia

to osoby posiadające zatrudnienie

RAPORT W LICZBACH

NAJBARDZIEJ PREFEROWANE KIERUNKI EMIGRACJI TO:

32%

Niemcy

19%

Wielka Brytania

11%

Norwegia

82%

Polaków jako główny powód wyjazdu podaje wyższe zarobki

75%

badanych jako główną barierę emigracyjną podaje przywiązanie do rodziny i przyjaciół

47%

Polaków twierdzi, że zagrożenia zamachami w Europie negatywnie wpływają na ich decyzję o wyjeździe

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ
PREFEROWANE KRAJE EMIGRACJI
DŁUGOŚĆ EMIGRACJI
POWODY EMIGRACJI
BARIERY EMIGRACJI

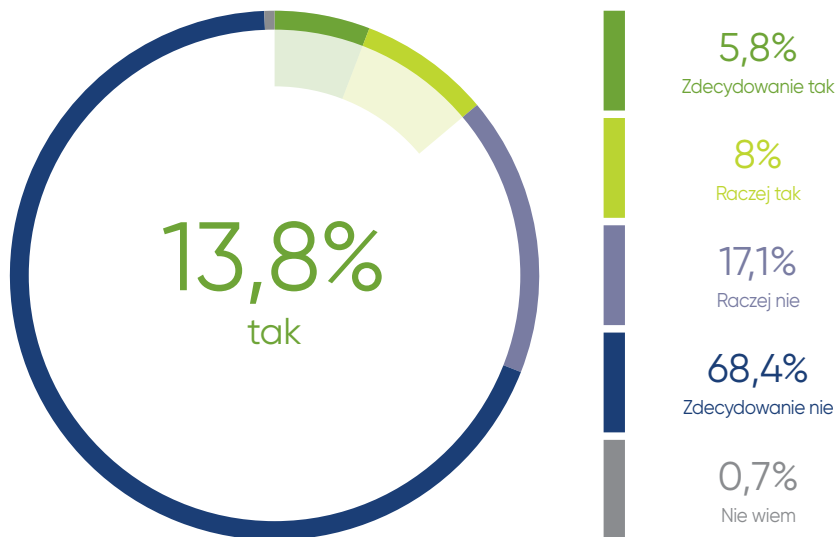
PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

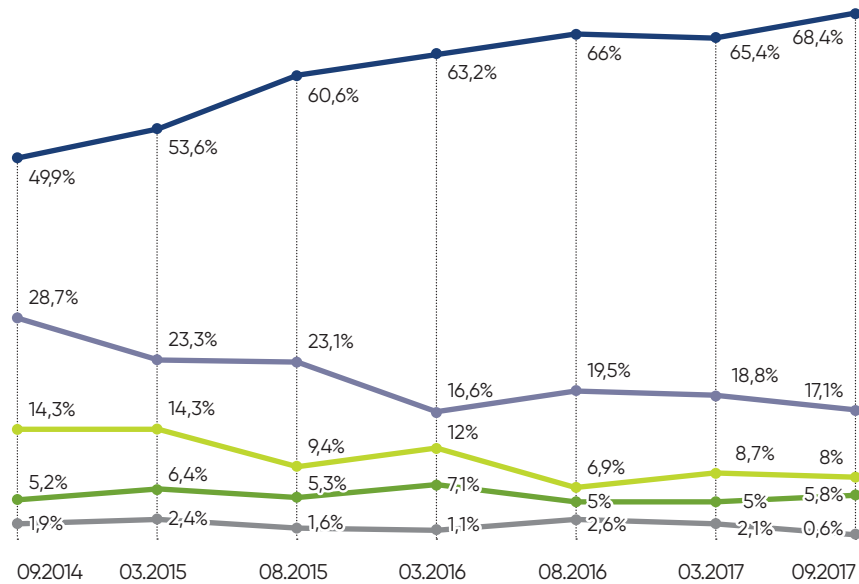
Migrację zarobkową rozważa 13,8% aktywnych lub potencjalnych uczestników rynku pracy w Polsce. W porównaniu z poprzednią edycją widać, że odsetek osób deklarujących chęć wyjazdu z kraju nie zmienia się. Z kolei w badaniu przeprowadzonym 12 miesięcy temu o emigracji myślało 11,9% badanych, co oznacza wzrost o blisko 2 p.p.

Powoli osiągamy poziom emigracji, który coraz trudniej będzie zmniejszać. Wynika to z faktu, że pewna grupa ludzi, bez względu na okoliczności, myśli o tym, żeby wyjechać z Polski. Powodem są wciąż kilka razy wyższe zarobki na Zachodzie. Dopóki ta różnica znacząco się nie zmniejszy to emigracji na taką skalę nie uda się powstrzymać. Jednocześnie na przestrzeni 3 ostatnich lat poziom deklarujących wyjazd z kraju zmniejszył się, a wzrósł odsetek osób (z 49,9% do 68,4%), które są temu zdecydowanie przeciwne. Wpływ na to ma sytuacja na rynku pracy, która dla pracowników jest wyjątkowo dobra – bezrobocie jest najniższe od 1991 roku, a firmy mają rekordowe plany rekrutacyjne. To zachęca Polaków do poszukiwania zatrudnienia w kraju.

Czy rozważa Pan/Pani emigrację zarobkową w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

Czy rozważa Pan/Pani emigrację za pracą w okresie najbliższych 12 miesięcy?

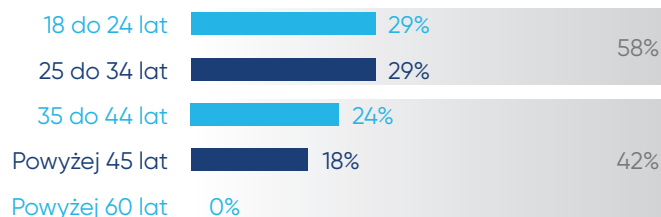

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

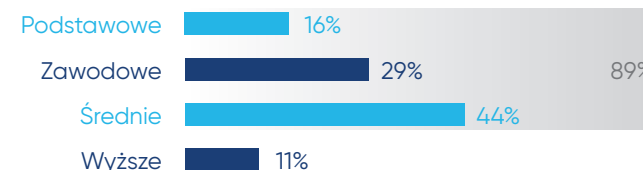
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

Emigrację zarobkową najczęściej rozważają najmłodsze grupy badanych, pomiędzy 18 a 24 oraz 25 i 34 rokiem życia (po 29%). W porównaniu z badaniem z jesieni 2016 roku w pierwszej grupie to wzrost o 21 p.p., a w drugiej wynik zmniejszył się o 11 p.p. Rok temu grupę wiekową, która była najbardziej skłonna do wyjazdu stanowiły osoby między 25 a 34 rokiem życia (40%). Warto odnotować spadek w grupie 35-44, gdzie odsetek potencjalnych emigrantów zmniejszył się o 8 p.p. Do zera zmalała natomiast chęć do przeprowadzki wśród osób powyżej 60 roku życia.

Wiek

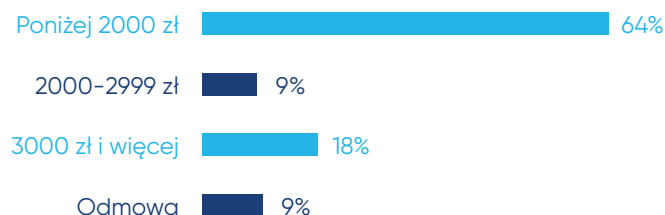

Wykształcenie

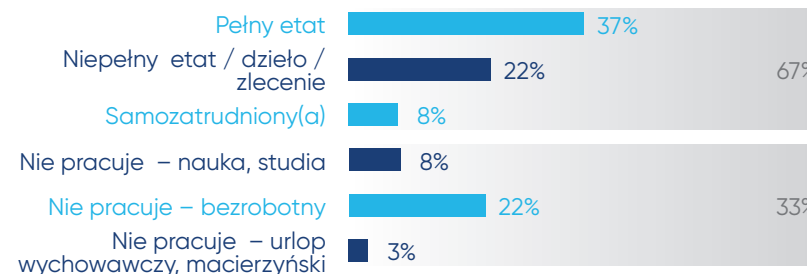

Wyjazd do pracy za granicę najczęściej rozważają osoby z wykształceniem średnim (44%). W porównaniu z edycją badania sprzed roku to wzrost o 16 p.p. Wśród Polaków po szkole zawodowej skłonność do emigracji praktycznie się nie zmieniła, zmalała natomiast u badanych z wykształceniem podstawowym – o 8 p.p. Największy spadek nastąpił w grupie osób z wykształceniem wyższym – o 9 p.p. Zmianie towarzyszy wzrost zapotrzebowania pracodawców na pracowników średniego szczebla – dziś to najbardziej poszukiwane osoby na rynku pracy. Jednocześnie badani z wykształceniem wyższym to wciąż osoby najmniej skłonne do opuszczenia Polski.

Miesięczne dochody netto badanego

Forma zatrudnienia

Wśród zatrudnionych najczęściej o wyjeździe myślą osoby, które osiągają dochody poniżej 2000 zł i oznacza to znaczący wzrost w porównaniu z edycją sprzed roku – o 43 p.p. w tej grupie badanych. Jednocześnie o 16 p.p. spadł odsetek Polaków z dochodami powyżej 3000 zł, którzy planują wyjazd do pracy za granicę – 12 miesięcy temu to ta grupa była najbardziej skłonna do emigracji. Pod względem formy zatrudnienia wciąż najchętniej opuścić kraj chcą pracownicy posiadający etat. Na drugim miejscu są jednak osoby bezrobotne i mające umowy cywilno-prawne albo niepełny etat.

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

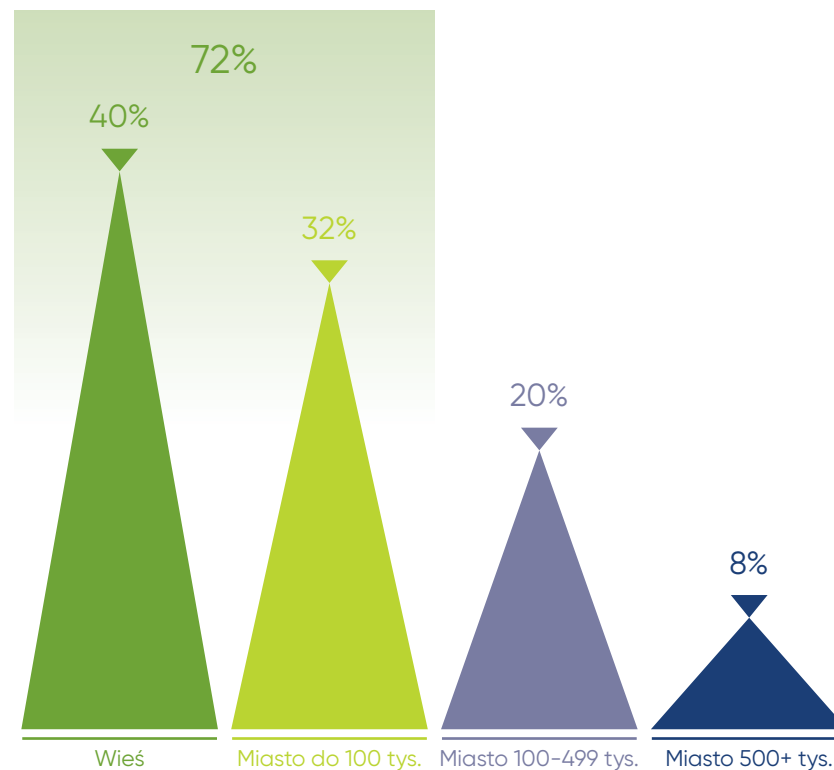
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

Odsetek osób rozważających emigrację w poszczególnych regionach Polski.

Na mapie Polski widać wyraźny podział związany z planami emigracyjnymi. Najmniej skłonni do emigracji są mieszkańcy zachodniej części kraju, gdzie o wyjeździe myśli tylko 8-9% badanych. Najwięcej rozważających emigrację jest na południu, gdzie takie plany ma 27% badanych – w ciągu pół roku to właśnie w tym rejonie odnotowano największy wzrost skłonności do wyjazdu, o 8 p.p. Na wschodzie i w centrum deklaracje związane z emigracją znajdują się w okolicach 20%. W ciągu ostatnich 6 miesięcy największy spadek skłonności do poszukiwania pracy za granicą odnotowano na północy kraju, a więc w województwie warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i pomorskim.

Wielkość miejscowości zamieszkania

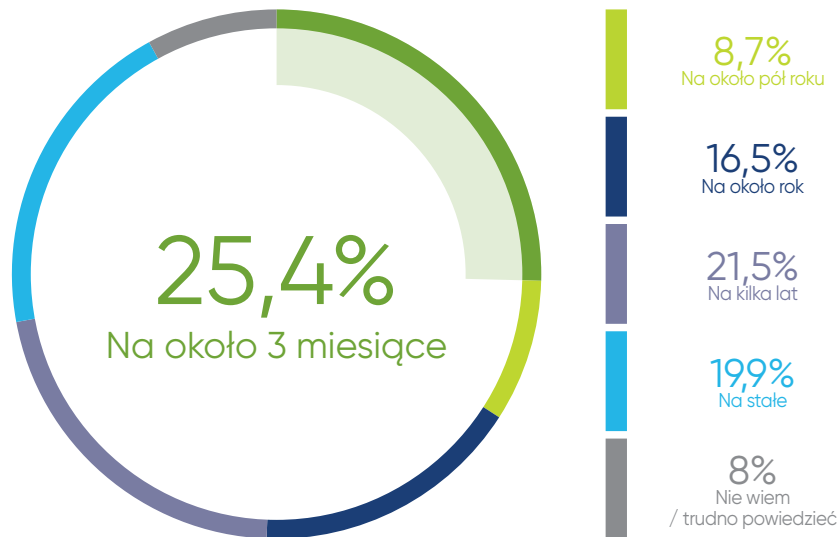

Najbardziej skłonni do wyjazdu są Polacy żyjący na wsi oraz w miastach do 100 tysięcy mieszkańców. Razem stanowią oni 72% Polaków, którzy planują emigrację. W porównaniu z poprzednim badaniem więcej osób chce jednak wyjechać ze wsi, pół roku temu było to 28% dziś to 40%. O 7 p.p. zmniejszył się natomiast odsetek badanych, którzy chcą wyjechać z miast powyżej 500 tysięcy mieszkańców.

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

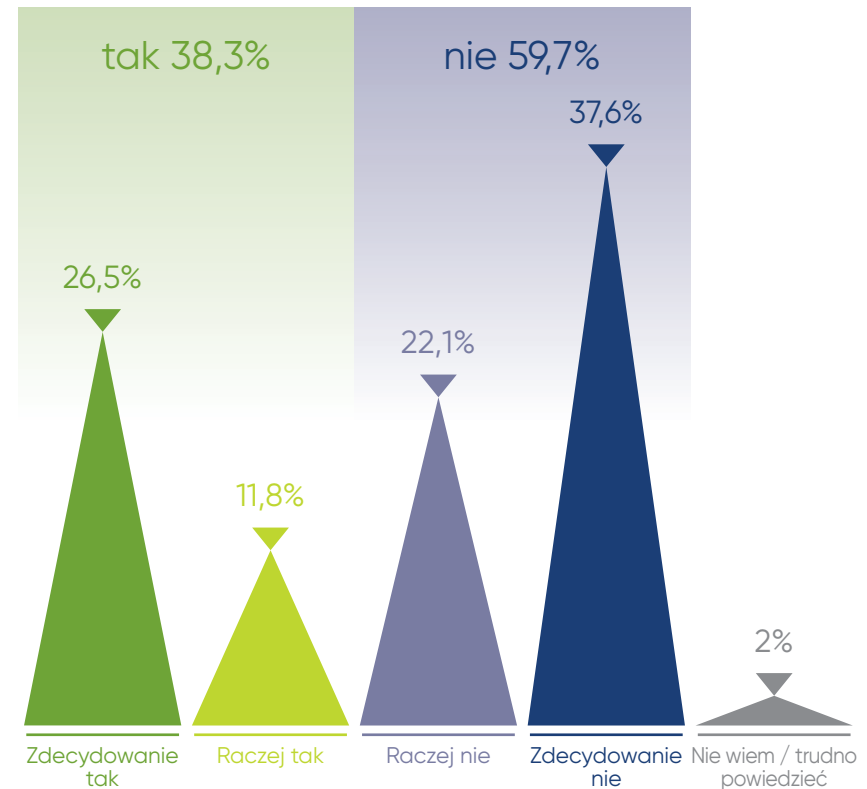
DŁUGOŚĆ EMIGRACJI

Na jak długo zdecydował(a)by się Pan/Pani wyjechać?

1 na 4 Polaków planujących emigrację chciałoby wyjechać z kraju na około 3 miesiące. W porównaniu z badaniem sprzed roku to wzrost o 8 p.p. Taki wynik pokazuje, że Polacy coraz chętniej wybierają wyjazd na kilka miesięcy w celu szybkiego zarobienia pieniędzy. W badaniu widać też, że co piąta osoba chce opuścić kraj na stałe, a 38% na rok lub kilka lat. W tym drugim przypadku to spadek w ciągu 12 miesięcy o blisko 12 p.p.

Czy decydując się na wyjazd zagraniczny planuje Pan/Pani zabrać ze sobą rodzinę?

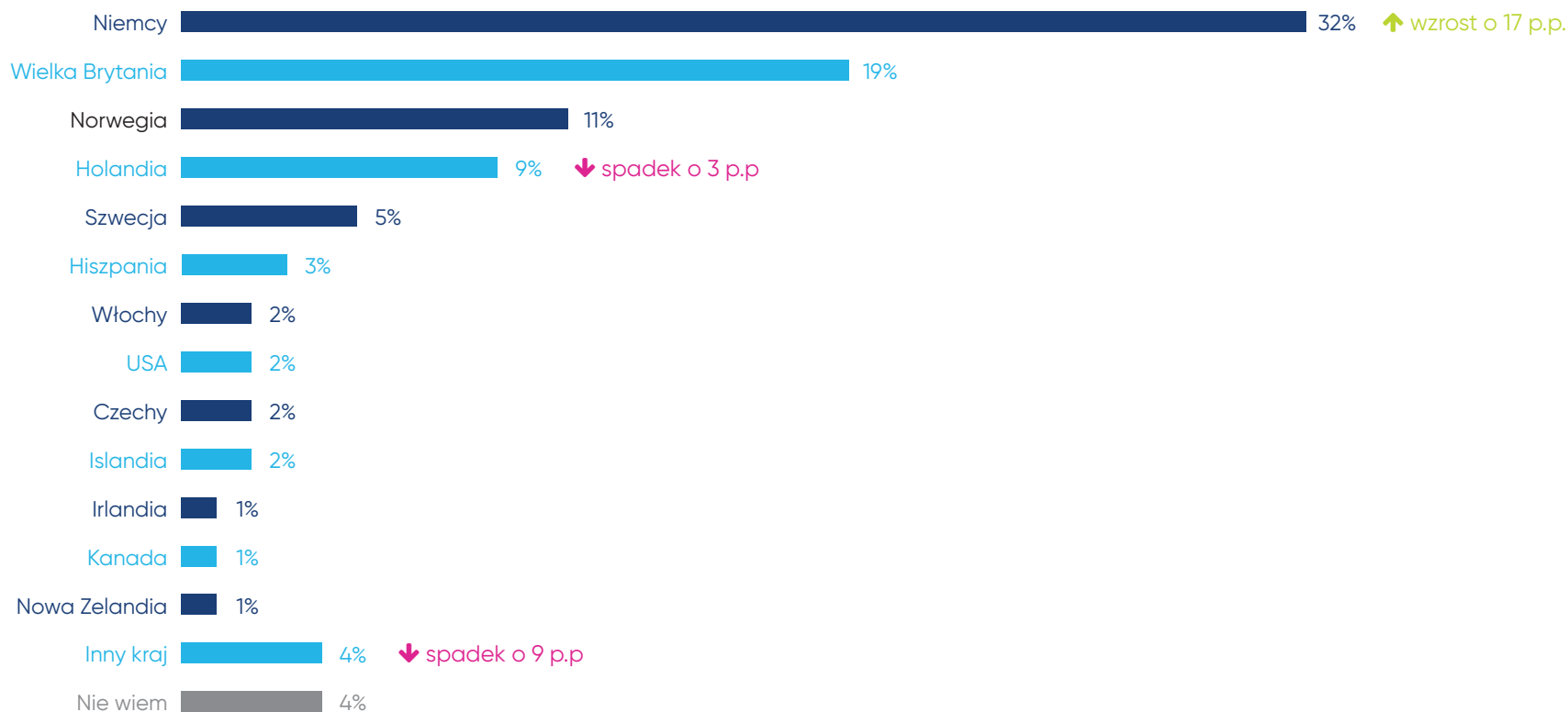

Emigracja wiąże się z rozłąką z bliskimi, ale dla wielu właśnie przywiązanie do rodziny jest główną barierą do wyjazdu. Dlatego ponad 38% Polaków, którzy myślą o emigracji chce zabrać ze sobą najbliższych. Te wyniki są wyższe jeśli spojrzymy na okres wyjazdu. Wśród badanych, którzy planują opuścić kraj na stałe ten odsetek wynosi blisko 67%.

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

PREFEROWANE KRAJE EMIGRACJI

Do jakiego kraju rozważa Pan/Pani emigrację za pracą?

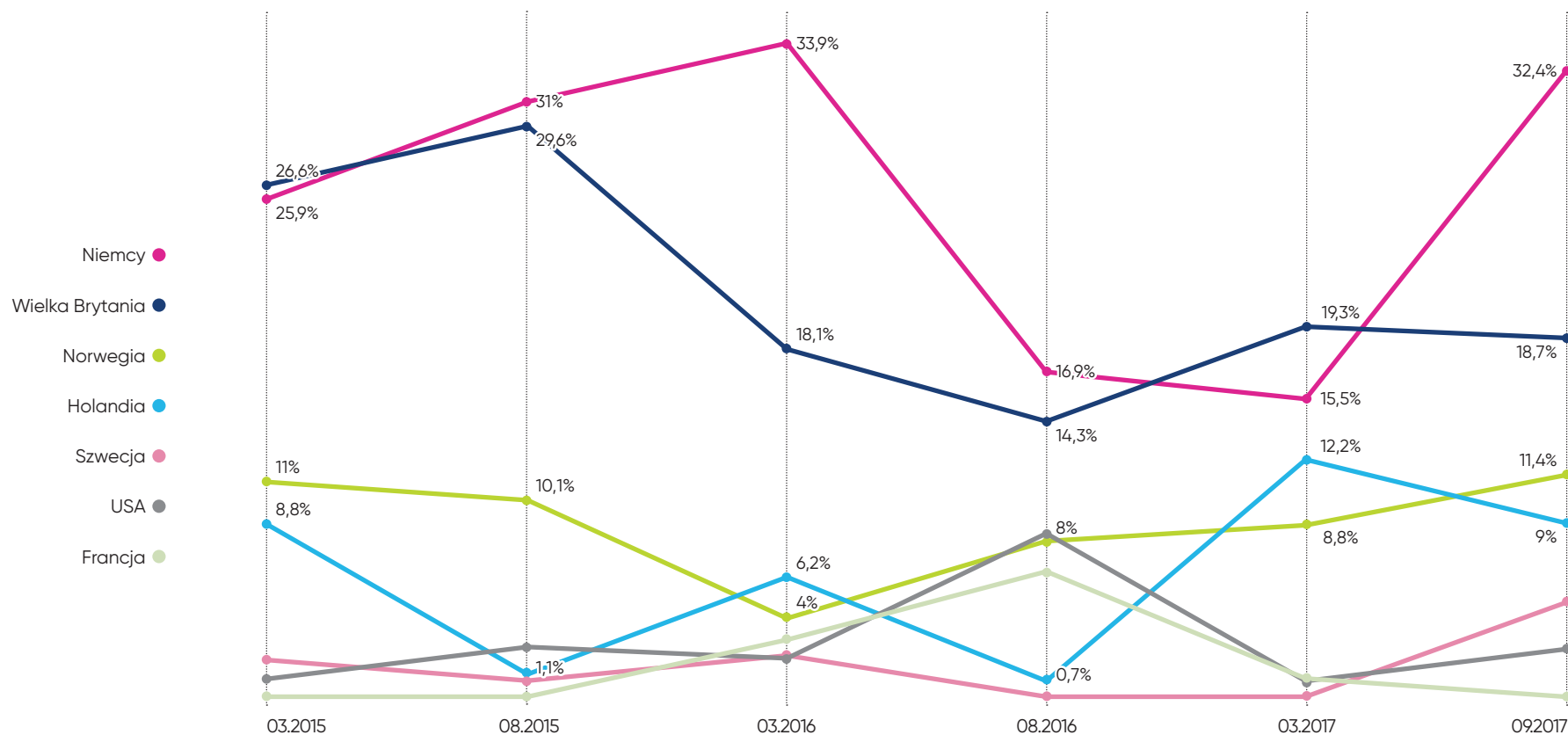

Wśród najpopularniejszych kierunków emigracji Polaków wymieniane są Niemcy (32%) i Wielka Brytania (19%). Pół roku temu wynik był odwrotny – wówczas badani najchętniej wyjechaliby na Wyspy, na co duży wpływ miała decyzja o Brexicie. Wyniki VII edycji badania to powrót do wcześniej obserwowanej tendencji, kiedy najpopularniejszym kierunkiem migracji byli nasi zachodni sąsiedzi. To oni najwięcej zyskują na popularności – aż 17 p.p. w ciągu 6 miesięcy. Wyjazdom do Niemiec sprzyja bliskość geograficzna i dobre skomunikowanie. Warto również zauważyć, że przez pół roku wynik Wielkiej Brytanii pozostał na tym samym poziomie. Nieznacznie spadła popularność Holandii (o 3 p.p.), którą wyprzedziła Norwegia, trzeci najpopularniejszy kierunek emigracji zarobkowej Polaków (wzrost o 2 p.p.). Znacząco, bo również o 9 p.p. spadł odsetek tych, którzy nie potrafią wskazać kraju ewentualnej emigracji. To może świadczyć o tym, że Polacy są świadomi tego, jakie kierunki wyjazdu są dla nich najbardziej atrakcyjne. Wyraźnie też widać, że Polacy wolą pracować w krajach europejskich niż w tak odległych destynacjach jak Stany Zjednoczone, Kanada czy Nowa Zelandia.

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

PREFEROWANE KRAJE EMIGRACJI

Do jakiego kraju rozważa Pan/Pani emigrację za pracą?

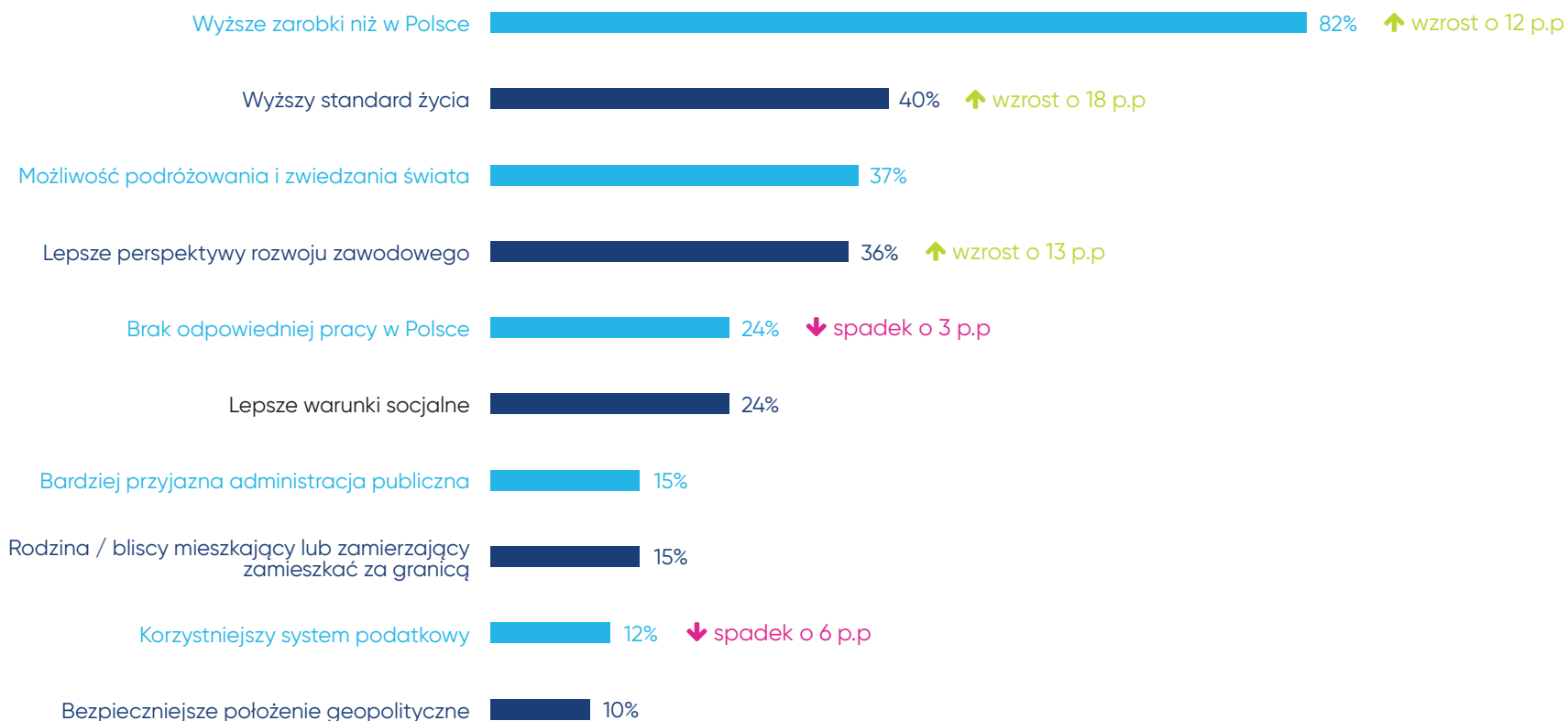
Historyczne dane dotyczące kierunków emigracji pokazują, że Niemcy i Wielka Brytania to niekwestionowanie dwa najpopularniejsze państwa. Jednocześnie widać, że po dużych spadkach znów nasi zachodni sąsiedzi zyskują na zainteresowaniu i powracają do wyników z 2015 i 2016 roku. Z kolei wzrost zainteresowania Wielką Brytanią spowodowany jest bliskim wyjściem kraju z Unii Europejskiej. Do momentu decyzji o Brexicie popularność Zjednoczonego Królestwa malała. Trzecim i czwartym najchętniej wybieranym kierunkiem są Norwegia i Holandia. W przypadku Norwegii zainteresowanie rośnie od 2016 roku. Holandia z kolei umocniła się w 2017 roku. Wyniki pozostałych państw pozostają na podobnym poziomie. Wyjątkiem jest Szwecja, która na przestrzeni 6 badań zyskała 3 p.p.

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

POWODY EMIGRACJI

Głównym i niezmiennym powodem, który skłania Polaków do emigracji są wyższe niż w naszym kraju zarobki. W tej chwili za granicą można zarobić zdecydowanie więcej niż w Polsce – np. w Niemczech minimalna stawka godzinowa jest blisko 3-krotnie wyższa. W porównaniu z badaniem sprzed roku odsetek osób, których do wyjazdu motywują pieniądze zwiększył się o 12 p.p. i wynosi 82%. Drugim najważniejszym czynnikiem dla badanych jest wyższy standard życia (40%). Tu widać też największy wzrost rok do roku – o 18 p.p. Trzecim najbardziej istotnym powodem jest możliwość podróżowania i zwiedzania świata (37%). W hierarchii czynników skłaniających do wyjazdu zyskują lepsze perspektywy rozwoju zawodowego, które odnotowały zmianę o 13 p.p. Traci na znaczeniu czynnik związany z brakiem odpowiedniej pracy w kraju – wskazuje go o 3 p.p. mniej badanych niż w edycji badania sprzed roku. Dla Polaków coraz większe znaczenie ma też bezpieczniejsze położenie geopolityczne, które w ciągu 12 miesięcy zyskało 4 p.p., ale wciąż zajmuje ostatnie miejsce.

Proszę wskazać powody, które przede wszystkim skłaniają Pana/Panią do emigracji

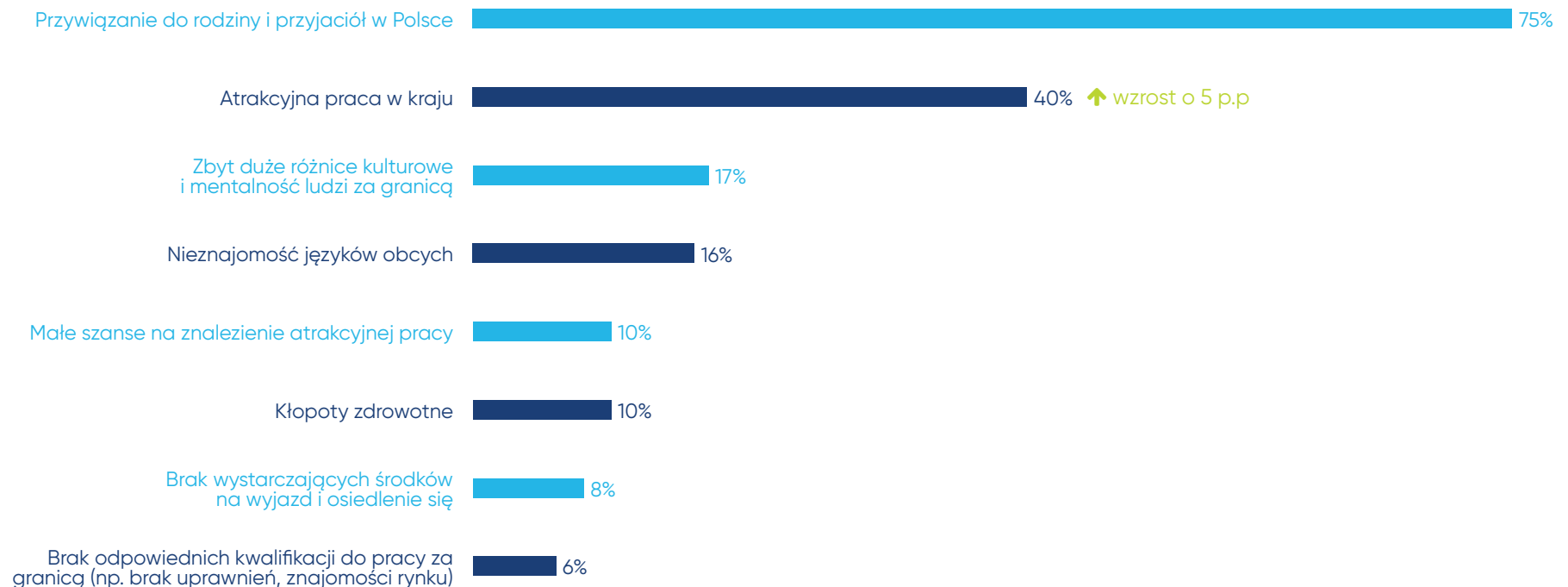

PREFERENCJE MIGRACYJNE POLAKÓW

BARIERY EMIGRACJI

Bezspornie najważniejszym powodem, który decyduje o pozostaniu Polaków w kraju jest przywiązanie do rodziny i przyjaciół. Deklaruje to 75% badanych – wynik zbliżony do tego, który odnotowano w poprzednich edycjach raportu. Co istotne 40% Polaków nie chce emigrować z powodu atrakcyjnej pracy w kraju, co jest wyższym wskazaniem o 5 p.p. w porównaniu do poprzedniej edycji badania. To pokazuje, że sytuacja wielu pracowników się poprawia. Co szósty Polak wskazuje, że barierą wyjazdu są zbyt duże różnice kulturowe, a dla 16% kłopotem jest nieznanomość języków obcych.

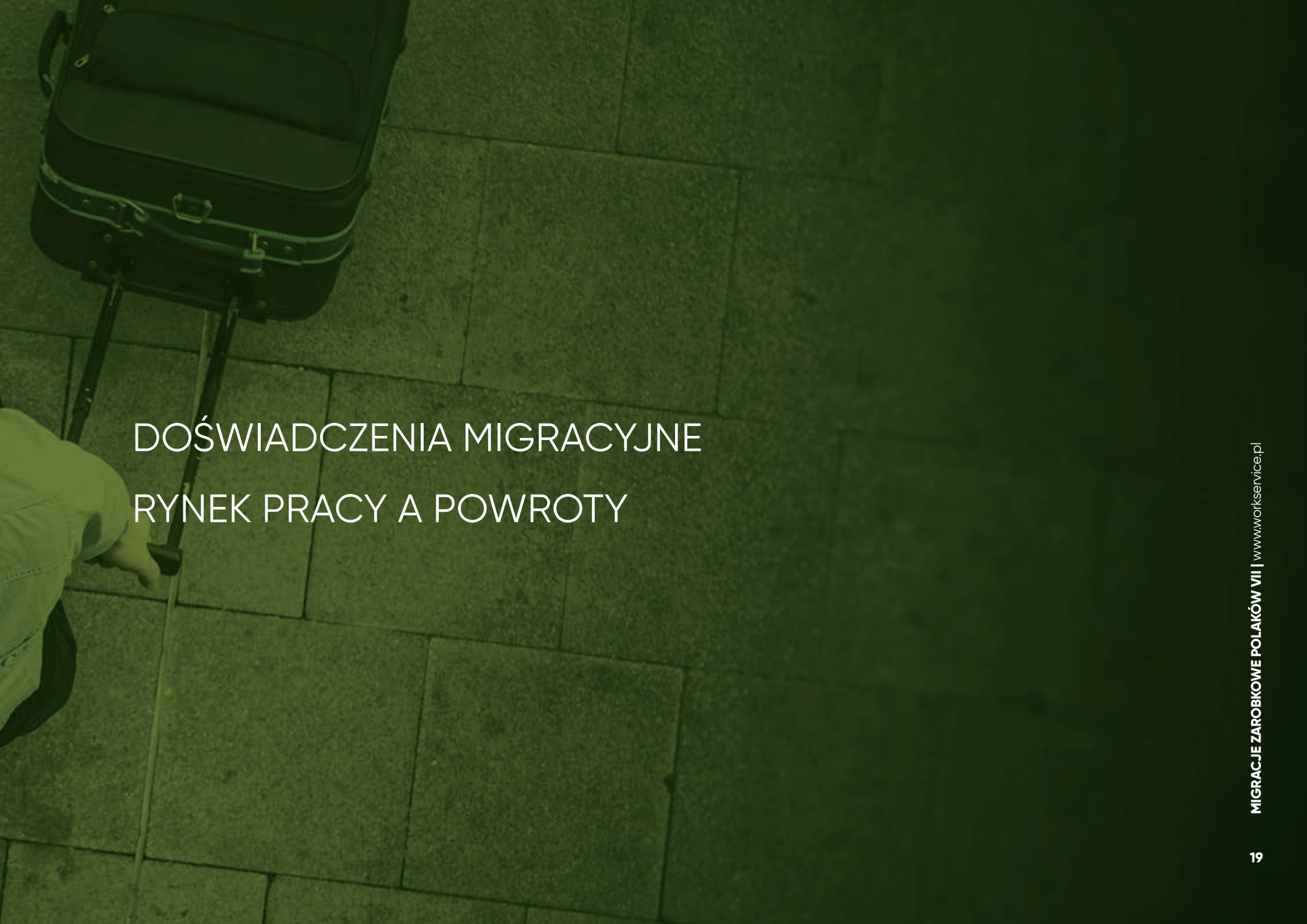
Proszę wskazać powody, które przede wszystkim powstrzymują Pana/Panią przed wyjazdem za granicę do pracy

Na decyzję o pozostaniu w kraju wpływ ma wykształcenie badanych. Dla osób z wykształceniem wyższym atrakcyjna praca jest znacznie większą przeszkodą niż dla Polaków, którzy skończyli szkołę zawodową. Z kolei osoby z wykształceniem podstawowym częściej jako przeszkodę wskazywały małe szanse na znalezienie atrakcyjnej pracy i brak wystarczających środków na wyjazd. Natomiast dla badanych po szkole zawodowej, w porównaniu z innymi grupami, większe znaczenie mają różnice kulturowe i mentalność ludzi poza Polską. Ten powód najrzadziej wskazywali badani z wyższym wykształceniem.

POWROTY Z EMIGRACJI

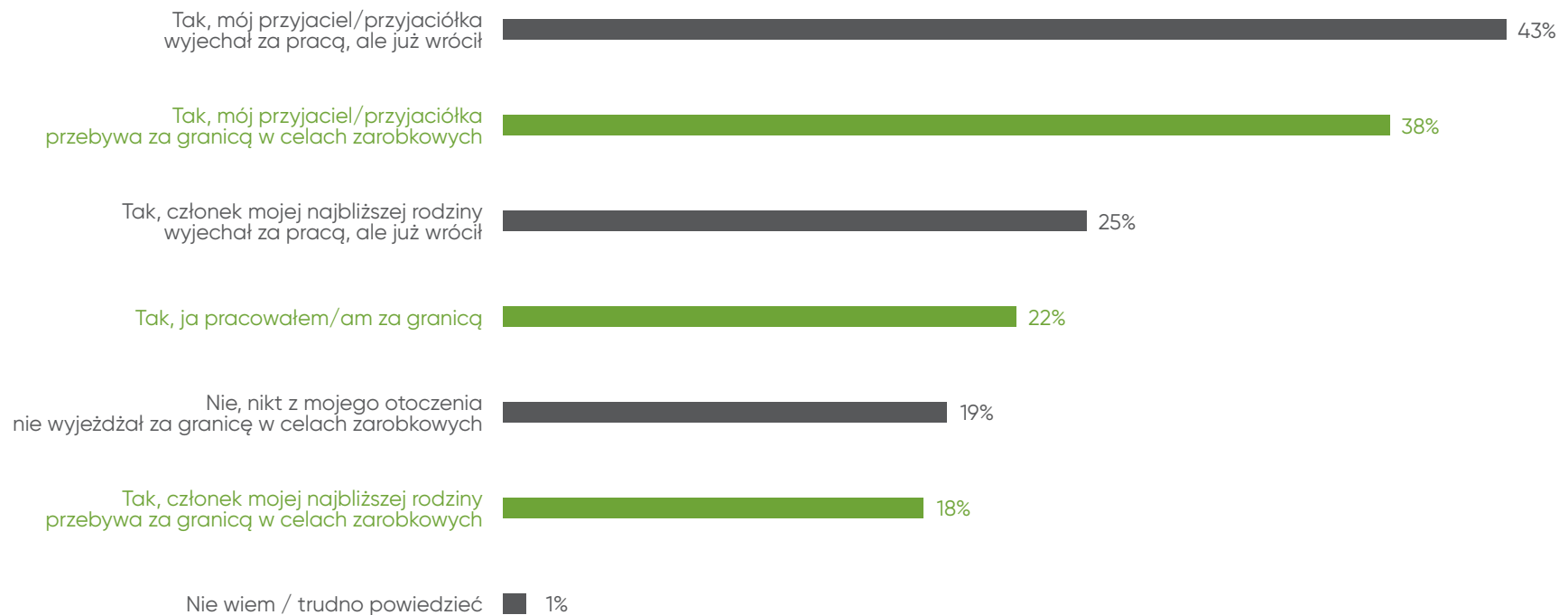
DOŚWIADCZENIA MIGRACYJNE RYNEK PRACY A POWROTY

POWROTY Z EMIGRACJI

DOŚWIADCZENIA MIGRACYJNE

Aż 80% Polaków doświadczyło osobiście emigracji lub ma w swoim otoczeniu kogoś bliskiego (rodzinę albo przyjaciela) kto przebywał poza granicami Polski albo nadal tam jest w celach zarobkowych. Nikogo takiego wśród swoich najbliższych nie ma tylko co piąty badany. Najczęściej na wyjazd do pracy zdecydowali się przyjaciele respondentów, na co wskazywało 43% osób. W przypadku 38% przyjaciół bądź przyjaciółka wciąż są poza granicami kraju. Co czwarty badany deklaruje, że członek najbliższej rodziny zdecydował się na emigrację, ale już wrócił. 22% Polaków samemu pracowało w innym kraju.

Czy Pan/Pani albo ktoś z Pana/Pani najbliższych przebywał bądź przebywa za granicą w celach zarobkowych?

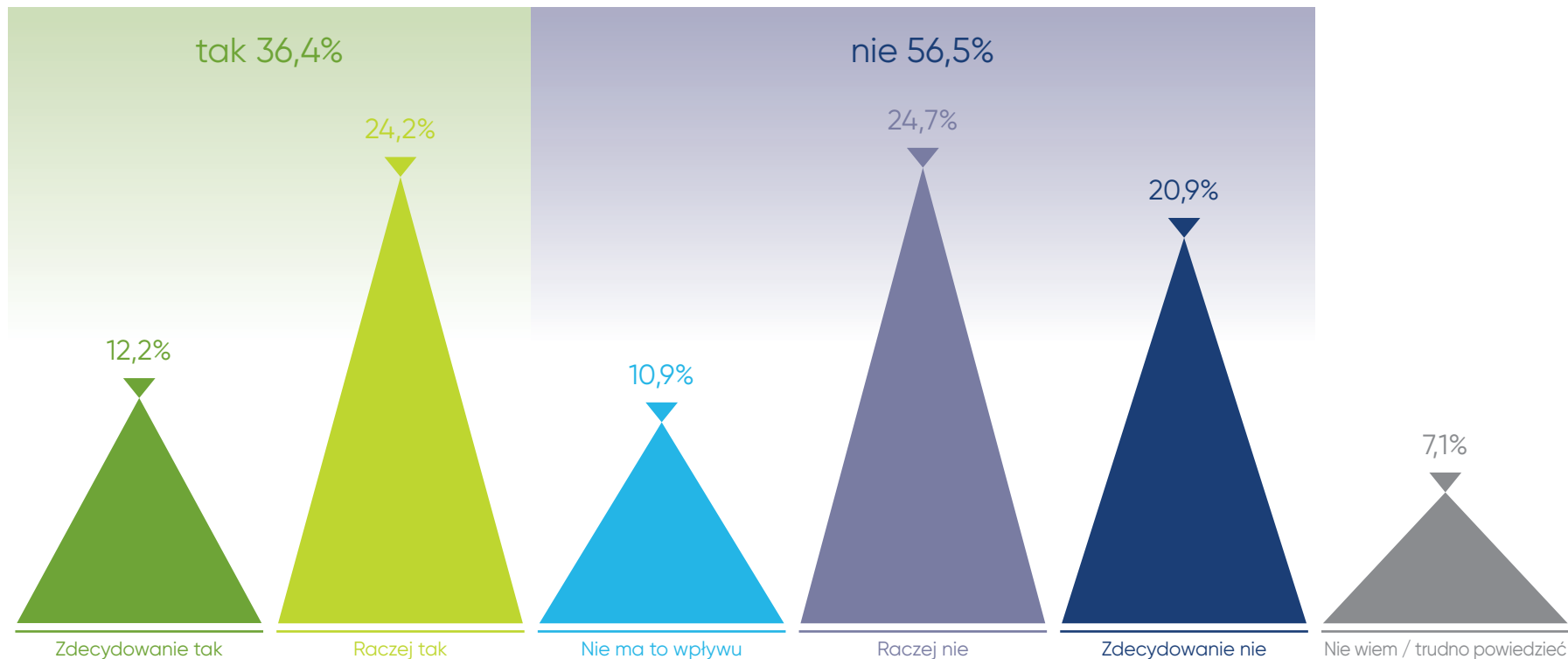
Na wyniki badań wpływ mają takie czynniki jak płeć, wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie i zarobki. Częściej za granicą pracowali np. mężczyźni i osoby w wieku 35–44 lata. Z kolei mieszkańcy miast do 100 tysięcy osób mają w swoim otoczeniu więcej członków najbliższej rodziny, którzy wyjechali za pracą, ale wrócili już do kraju. Natomiast osoby pomiędzy 25 a 44 rokiem życia, Polacy z wykształceniem średnim oraz ci, których zarobki wynoszą przynajmniej 2 tysiące złotych częściej mają przyjaciół, którzy przebywają za granicą w celach zarobkowych.

POWROTY Z EMIGRACJI

RYNEK PRACY A POWROTY

Ponad 36% aktywnych zawodowo Polaków, którzy sami byli na emigracji lub mają kogoś takiego wśród swoich najbliższych jest zdania, że sytuacja na rynku pracy skłoni osoby, które wyjechały z Polski w celach zarobkowych do powrotu. 56,5% badanych jest przeciwnego zdania. Czynnikiem, które mogą decydować o powrocie z emigracji są rosnące wynagrodzenia w Polsce, rekordowo niskie bezrobocie oraz coraz większy wybór dostępnych na rynku ofert pracy. Wynik 36,4% jest o tyle istotny, że opiera się na bezpośrednich doświadczeniach albo rozmowach z osobami bliskimi, które dzielą się swoimi przemyśleniami.

Czy Pana/Pani zdaniem dobra sytuacja na rynku pracy w Polsce skłoni osoby przebywające na emigracji do powrotu do kraju?

Co ciekawe najbardziej pewni powrotów Polaków są ci, których członkowie najbliższej rodziny przebywali na emigracji i już wrócili. W tej grupie odsetek odpowiedzi na tak wynosi aż 46%. Wynik na poziomie 44% występuje wśród Polaków, których bliscy wciąż są poza granicami kraju. 37% emigrantów, którzy już wrócili do kraju też jest zdania, że sytuacja na rynku pracy skłoni do powrotów.

SYTUACJA GEOPOLITYCZNA

ZDAŹYĆ PRZED BREXITEM

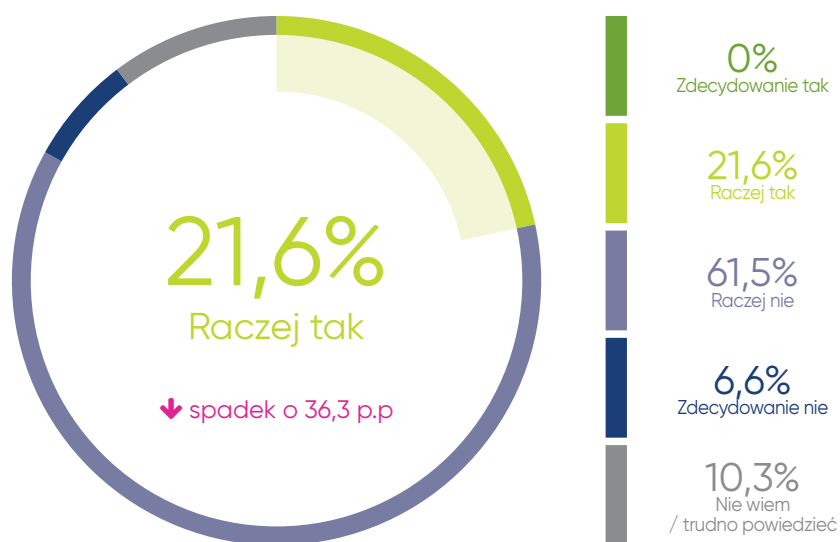
WPŁYW ZAMACHÓW TERRORYSTYCZNYCH
NA DECYZJĘ O EMIGRACJI

SYTUACJA GEOPOLITYCZNA

ZDĄŻYĆ PRZED BREXITEM

21,6% badanych swój wyjazd do Wielkiej Brytanii motywuje tym, żeby zdążyć przed jej wyjściem z Unii Europejskiej. Dla nieco ponad 68% opuszczenie Wspólnoty przez Zjednoczone Królestwo nie wpływa na decyzję o wyjeździe właśnie do tego państwa. Zdania w tej sprawie nie ma co dziesiąta osoba. W ciągu 6 miesięcy liczba osób, które motywowały swój wyjazd Brexitem spadła o ponad 36 p.p.

Czy Pana/Pani decyzja o wyjeździe do Wielkiej Brytanii podyktowana jest tym, żeby zdążyć z podjęciem pracy przed Brexitem?

KOMENTARZ EKSPERTA

Andrzej Kubisiak,

Dyrektor Zespołu Analiz i Komunikacji w Work Service S.A.

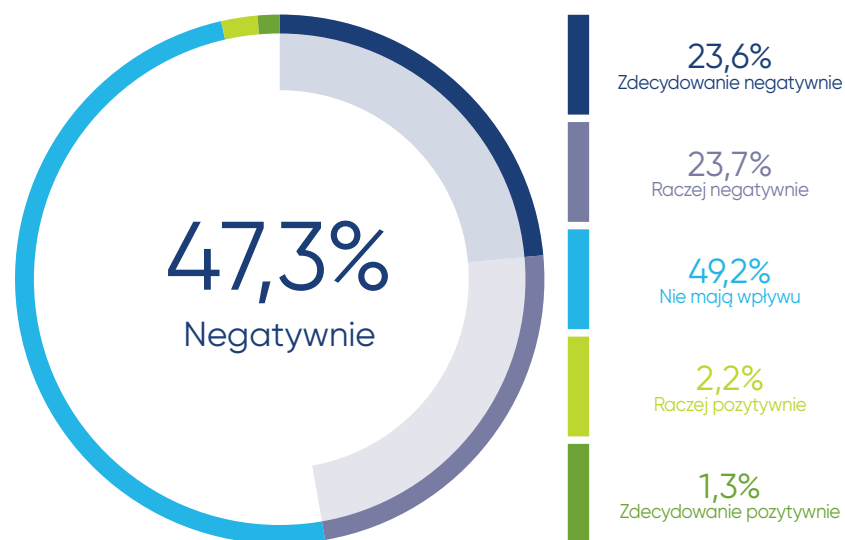
Wyraźnie widać, że w ciągu 6 miesięcy istotnie zmniejszył się wpływ Brexitu na decyzję o wyjeździe do Wielkiej Brytanii. Głównym tego powodem są uwarunkowania terminowe. Poprzednie nasze badanie było przeprowadzone pod koniec marca czyli w momencie, kiedy oficjalnie rozpoczęła się procedura wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Polacy śledząc na bieżąco to wydarzenie i mając świadomość jego konsekwencji deklarowali chęć wyjazdu na Wyspy przed Brexitem. Tym bardziej, że rzeczywistość po opuszczeniu Wspólnoty przez Zjednoczone Królestwo jest nadal niepewna i wciąż stanowi wielką niewiadomą. Jednak po upływie pół roku badani oswoili się z procesem Brexitu i nie wzbudza on już aż takich emocji. Odzwierciedleniem tego są wyniki wskazujące, że tylko 21,6% chce wyjechać do Wielkiej Brytanii zanim ta opuści Unię Europejską. Z podsumowaniem tego zjawiska należy jednak poczekać do finalnych ustaleń urzędników unijnych i brytyjskich, bo one wskażą nowe warunki migracji na Wyspy, a te przełożą się na reakcje zarówno Polaków planujących emigrację, jak i ewentualne powroty.

SYTUACJA GEOPOLITYCZNA

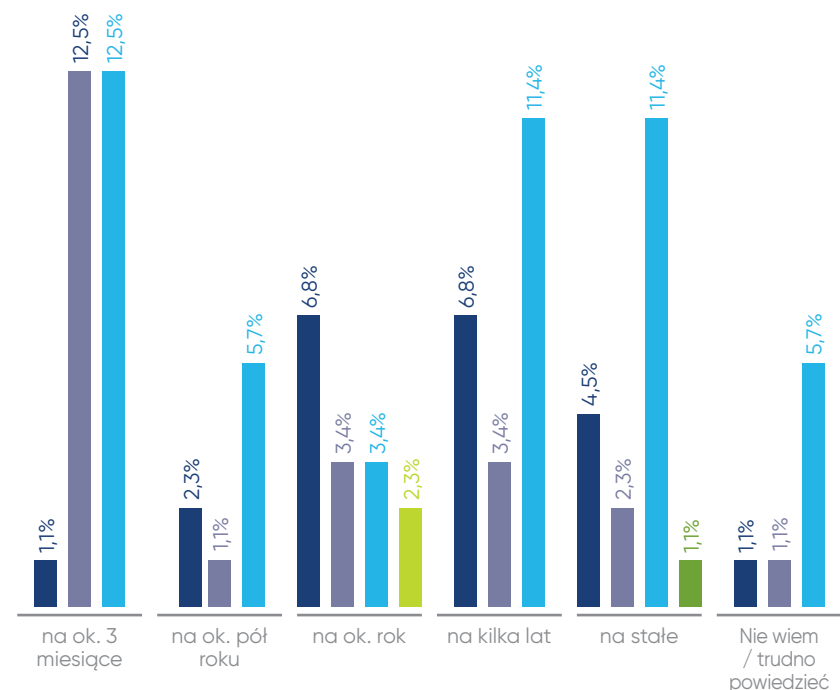
WPŁYW ZAMACHÓW TERRORYSTYCZNYCH NA DECYZJĘ O EMIGRACJI

Polacy są podzieleni praktycznie po równo w ocenie wpływu zamachów terrorystycznych na decyzję związaną z wyjazdem do pracy za granicę. Dla co drugiej osoby zagrożenie terrorystyczne nie ma wpływu na plany o emigracji. Ponad 47% badanych twierdzi, że zagrożenie zamachami w Europie negatywnie wpływają na ich decyzję o wyjeździe. Warto jednak zauważyć, że ponad 13,5% badanych, którzy planują wyjazd na 3 miesiące ocenia tę sytuację negatywnie. Wśród Polaków, którzy planują emigrację na dłuższy czas ten odsetek jest mniejszy.

Czy pojawiające się w zachodniej Europie zamachy terrorystyczne wpływają na Pana/Pani decyzję o wyjeździe do pracy za granicą?

Wpływ długości emigracji na obawy przed zamachami terrorystycznymi

OKIEM EKSPERTA

POZYTYWNA KONIUNKTURA GOSPODARCZA DODATNIO
WPŁYWA NA DECYZJE POLAKÓW O POSZUKIWANIU
MOŻLIWOŚCI ZAROBKOWYCH W KRAJU
PRZEJŚCIE MIGRACYJNE W PRAKTYCE?

OKIEM EKSPERTA

Pozytywna koniunktura gospodarcza dodatnio wpływa na decyzje Polaków o poszukiwaniu możliwości zarobkowych w kraju

Marlena Tryka, Analityk Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego ds. Rynku Pracy

Dobra koniunktura gospodarcza, wysoki poziom PKB oraz niska stopa bezrobocia stopniowo oddalają Polaków od podejmowania decyzji o emigracji zarobkowej. Pozytywnym sygnałem są przede wszystkim opublikowane w raporcie wyniki badań dotyczące spadku zainteresowania wyjazdem z kraju osób w wieku 25-34 lat. Ludzie w tym przedziale wiekowym stanowią bardzo cenne ogniwo dla rozwijającej się polskiej gospodarki, gdyż to właśnie oni najczęściej dopiero wkraczają na rynek pracy lub stanowią część średniego szczebla specjalistów, na których zapotrzebowanie systematycznie wzrasta.

Jak wskazują dane z powyższej publikacji, o emigracji zarobkowej coraz częściej myślą osoby w najniższym przedziale wiekowym (18-24 lata), posiadające średnie wykształcenie oraz zarabiające poniżej 2000 zł miesięcznie. Powodem ich rozważań mogą być wciąż wolno rosnące zarobki. Pomimo tego, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie, zarówno w sektorze przedsiębiorstw jak i sferze budżetowej, systematycznie wzrasta, trudno przełożyć je na znaczącą poprawę warunków życia osób osiągających najniższe dochody. Dodatkowo najliczniejszą grupę Polaków deklarujących chęć wyjazdu stanowią mieszkańcy wsi i miast nie przekraczających 100 tys. ludności, gdzie dynamika rynku pracy jest znacznie niższa niż w dużych ośrodkach miejskich.

Nie mamy jednak powodów do obaw. Zarówno wyniki przedstawionego raportu, jak i dane makroekonomiczne wskazują na rzeczywiste zmniejszenie się liczby emigrantów zarobkowych. Ich liczba zmalała o ponad 20 tys. w roku 2016 w stosunku do roku 2013 (dane GUS). Ponadto, jak wskazują wyniki raportu, na przestrzeni ostatnich trzech lat zwiększył się również odsetek osób zdecydowanie przeciwnych wyjazdowi z kraju. Zmiana ta była równa blisko 20 p.p.

Zmiany wydają się iść w dobrym kierunku. Należy jednak pamiętać, że na stopień emigracji zarobkowej Polaków wpływ, poza czynnikami ekonomicznymi, mają również inne aspekty. Sytuacja geopolityczna, życie rodzinne i towarzyskie w kraju czy przywiązanie do wartości często skuteczniej, niż chęć osiągania wyższych zarobków za granicą, skłaniają obywateli do pozostania w kraju.

OKIEM EKSPERTA

Przejście migracyjne w praktyce?

dr Paweł Kaczmarczyk, Ośrodek Badań nad Migracjami, Uniwersytet Warszawski

Kluczem do interpretacji danych zawartych w kolejnej – siódmej już – edycji raportu dotyczącego preferencji i doświadczeń migracyjnych Polaków może być spojrzenie na nie w kontekście koncepcji tzw. przejścia migracyjnego. Zakłada ona, że kraje wraz ze wzrostem poziomu rozwoju i towarzyszącymi im zmianami demograficznymi stopniowo przechodzą od fazy „wysyłania” emigrantów do przyjmowania cudzoziemskiej siły roboczej i stają się krajami imigracji netto.

W tym kontekście prezentowane w tym raporcie dane wskazują wyraźnie, że Polska jest, z jednej strony, krajem „dojrzałym” migracyjnie a z drugiej, że powoli dokonuje się przewidywana przez wielu od ponad dekady i wspomniana powyżej transformacja. Z danych sondażowych wynika przede wszystkim jak powszechne jest w Polsce doświadczenie migracji – ponad 20% badanych powróciło z zagranicy a około 4/5 populacji doświadczyło jej w sposób pośredni mając migrantów w gronie przyjaciół czy członków rodziny. Nie zmienia to jednak faktu – i to element tej „dojrzałości” procesu migracyjnego – że pojawiają się przesłanki wskazujące na stopniowe wyczerpywanie się potencjału migracyjnego. Świadczy o tym stabilny i generalnie niski odsetek osób deklarujących chęć wyjazdu za granicę. To w mojej ocenie nie tylko wynik zmian demograficznych i skutek banalnego faktu, że coraz mniejsza jest grupa osób najbardziej skłonnych do mobilności (kategoria wiekowa 20–35), ale też coraz lepszej sytuacji na polskim rynku pracy (o czym jeszcze poniżej).

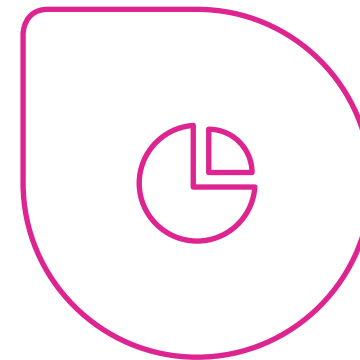
Podejście to sugeruje również, że warto na procesy demograficzne patrzeć raczej w długiej perspektywie niż skupiać się na krótkookresowych zaburzeniach a tym kontekście prezentowane wyniki potwierdzają długookresowe trendy migracyjne obserwowane od momentu akcesji Polski do Unii Europejskiej. Osoby deklarujące chęć wyjazdu są młode, relatywnie dobrze wykształcone, pochodzą z małych miast i terenów wiejskich – na poziomie tych podstawowych cech ich profil jest bardzo zgodny z danymi pochodzącymi z innych źródeł, w tym z krajów docelowych, a dokumentującymi rzeczywiste migracje. Potwierdzają one także zmianę strategii migracyjnych w przypadku migrantów ostatniej fali migracyjnej: wciąż czynnikiem napędzającym mobilność jest rynek pracy, ale w przeciwieństwie do pierwszej fazy transformacji do migracji popycha nie konieczność znalezienia jakiegokolwiek pracy, ale pracy lepszej, lepiej płatnej a często dającej szansę awansu zawodowego.

Komentarza wymagają dwa spośród prezentowanych wyników. Po pierwsze, struktura preferowanych krajów docelowych odzwierciedla tyleż wspomniane wcześniej bogate doświadczenia migracyjne, co stanowi odbicie głęboko zakorzenionych wyobrażeń i stereotypów. Nie zaskakuje więc dominująca pozycja Niemiec i Wielkiej Brytanii, choć dane o rzeczywistych migracjach wskazują na utrzymującą się dominację tego drugiego kraju. Z drugiej strony bardzo wysoka pozycja w rankingu krajów skandynawskich (Norwegii i Szwecji) zdaje się wynikać raczej z wyobrazonego obrazu państwa dobrobytu niż realnych możliwości migracyjnych. Po drugie, trudno nie zgodzić się z autorami raportu, że opcja masowego powrotu Polaków z zagranicy wydaje się mało prawdopodobna. Czynnikiem przyciągającym jest w tym przypadku niewątpliwie korzystna sytuacja na polskim rynku pracy, ale też warto pamiętać o tym, że osoby powracające z zagranicy mają zwykle o wiele większe oczekiwania niż te bez doświadczeń migracyjnych, które stanowią większość uczestników polskiego rynku pracy. Dane prezentowane w raporcie potwierdzają jednak również tezę pojawiającą się coraz częściej w badaniach nad polskimi migracjami: coraz większa grupa osób tak planujących migrację, jak i przebywających za granicą planuje spędzić poza granicami kraju wiele lat (albo się tam osiedlić), co więcej, blisko 40% rozważających wyjazd w bliskiej perspektywie czasowej planuje zabrać ze sobą rodzinę. W tym kontekście raport dostarcza kolejnego argumentu na rzecz tezy o stopniowym różnicowaniu się populacji polskich migrantów – na tych podejmujących przede wszystkim prace sezonowe bądź czasowe i na tych, którzy poważnie rozważają osiedlenie się za granicą.

METODOLOGIA BADANIA

Badanie zrealizowano na próbie N=636 osób pracujących, bezrobotnych, uczących się oraz przebywających na urloпах macierzyńskich i wychowawczych. Próbę dobrano z ogólnopolskiej reprezentatywnej próby dorosłych Polaków N=1000 (zgodnej ze strukturą populacji pod względem płci, wieku, wykształcenia oraz klasy wielkości i województwa miejsca zamieszkania). Wykluczono z niej osoby będące poza rynkiem pracy: emerytów, rencistów oraz osoby zajmujące się domem. Wyniki poddano procedurze ważenia na podstawie struktury zmiennych rekrutacyjnych wg. danych GUS. Dokładność wyników zależy od liczebności analizowanej grupy i odsetka odpowiedzi. Maksymalny błąd pomiaru dla całej próby N=636 to +/-3,96%. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą wspomaganych komputerowo wywiadów telefonicznych w ramach projektu CATIBUS.

Dane prezentowane w ramach raportu Migracje Zarobkowe Polaków zostały przygotowane i opracowane na zlecenie Work Service S.A. przez instytut badawczy Kantar Millward Brown S.A. Badanie zostało zrealizowane w okresie 12-16 września 2017 r.

Grupa Kapitałowa Work Service działa od 1999 roku i jest największym dostawcą kompleksowych usług HR w Europie Środkowo-Wschodniej. Prowadzi działalność na terenie całej Polski za pośrednictwem sieci oddziałów oraz za granicą w 19 krajach (Niemcy, Czechy, Turcja, Rumunia, Węgry, Słowacja, Wielka Brytania, Belgia, Francja, Słowenia, Chorwacja, Serbia, Bułgaria, Chiny, Ukraina, Dania, Islandia, Holandia, Austria). Specjalizuje się zarówno w usługach z zakresu doradztwa personalnego, jak i restrukturyzacji w obszarze HR, rekrutacji i outsourcingu pracowniczym. Już ponad 3000 firm wybrało Work Service na swojego partnera w biznesie. Każdego dnia 50 000 osób i 300 000 pracowników rocznie znajduje zatrudnienie za pośrednictwem spółek należących do Grupy Kapitałowej Work Service. Work Service jest spółką notowaną na giełdach w Warszawie i Londynie.

REDAKCJA:

Andrzej Kubisiak, Marcin Ganclerz, Beata Pilichowska Work Service S.A.

WIĘCEJ INFORMACJI:

Andrzej Kubisiak

Dyrektor Zespołu Analiz i Komunikacji, Work Service S.A.

M: 512 176 030

E: andrzej.kubisiak@workservice.pl

Marcin Ganclerz

Specjalista ds. Komunikacji, Work Service S.A.

M: 508 895 871

E: marcin.ganclerz@workservice.pl

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW VII

© 2017 Work Service S.A., Wszystkie prawa zastrzeżone.

Cytowanie danych za: Raport Work Service – „Migracje Zarobkowe Polaków VII”